

Državni izpitni center

M 0 4 2 5 6 1 1 2

JESENSKI ROK

UMETNOSTNA ZGODOVINA

NAVODILA ZA OCENJEVANJE

Sreda, 1. september 2004 / 120 minut

SPLOŠNA MATURA

1. IKONOGRAFIJA

- A) Zgodovina (1 točka)
- B) Mozaik, drobne kamnite ali steklene kocke sestavljamo neposredno z lepljenjem ali vtiskovanjem v svež omet. (1 točka)
- C) Perspektiva
Skrbno razmeščene sulice sestavljajo osnovo perspektivne mreže, občutek globine pa še poglobljajo perspektivno naslikana trupla vojakov in konj na tleh. (1 točka)
- D) Jacques Louis David: Napoleon krona Jožefino.
Napoleon, zmagovalec Evrope, je prisilil papeža, da se je za njegovo kronanje podal v Pariz. Toda vladar ni dovolil, da bi ga kronala papeževa roka: cesarsko krono si je dal sam na glavo in nato kronal še ženo Jožefino. (1 točka)
- E) Avguste Rodin
Oživil je postopek modeliranja z glino.
Njegova dela niso površinsko gladka kakor pri starejši generaciji, ampak so polna vzboklin in izboklin. Mogoče je videti sledove njegovih prstov in orodja, kepice gline, s katerimi je povečal ekspresivni učinek. Vanje se lovi igra svetlobe in ustvarja iluzijo življenja.
Njegovi liki, pa naj bodo še tako realistični, imajo tudi simbolično razsežnost.
Torzo oblikuje kot dokončno umetnino.
- F) Pablo Picasso.
Bombardiranje baskovskega mesta Guernica med špansko državljansko vojno. (1 točka)

2. POZNAVANJE UMETNOSTI PRAZGODOVINE

- A) Paleolitik – slike 2 in 6
Neolitik – slike 1, 3, 4, 5 in 7
Kovinske dobe – slike 8 in 9 (1 točka)
- B) V paleolitu Venera služi kultu.
V neolitu predstavlja žensko v matriarhalni družbi. (1 točka)
- C) Slika 3: Kromleh – vrsta svetišča, v katerem so kamniti bloki postavljeni glede na položaj sonca v nekem letnem času. Praviloma gre za krožne oblike, v jedru katerih je oltar, za osrednji del obreda.
Slika 4: Dolmen – je prostor (grobnica), katerega stene tvorijo pokončni kamni, strop pa je velika kamnita plošča. Praviloma je bil pokrit z zemljo.
Slika 7: Menhir – pokončen velik kamen, postavljen v zemljo. (1 točka)
- D) Vaška situla. (1 točka)
- E) Slovesnosti – pohodi, mimohodi – sprevod živali. Zadostujeta dve navedbi za 1 točko. (dve navedbi za 1 točko)
- F) Iznajdba pisave, državno pojmovanje družbenega razvoja. Zadostuje ena navedba (predvsem pisava). (ena navedba za 1 točko)

3. PREPOZNAVANJE UMETNOSTI STARIH CIVILIZACIJ

- A) Egejska umetnost. (1 točka)
- B) Arhitektura mest na Kreti ne pozna obzidij obrambne vrste. To je arhitektura domišljije, zaporedje ji je tuje. Arhitektura je povezana z naravo, palače so imele vrtove ..., prostori so imeli različne ravni tal s čimer so še poudarjali svojo razgibanost. Gradili so iz opeke ali lomljenega kamna, stropi so bili leseni. Stebri so bili okrogli ter so se proti vrhu razširjali in končevali z blazinastimi kapiteli ... V mikenski arhitekturi so bila mesta utrjena, obdana z obzidjem. Osnovna oblika bivalne arhitekture je megaron. Megaron ima pravokotno obliko, poudarjen vhodni del. Na sredi megarona je ognjišče, podprto s štirimi stebri in z odprtino na stropu. Vladarjeva palača je bilasestavljena iz več megaronov. (2 točki)
- C) Notranjost stavb so krasile freske v zelo živih barvah in izrazitih kontrastih. Slikarstvo (risba in reljef) je ploskovito. Prevladuje figuralika, prizori iz narave, živali, rastlinstvo. Slikarstvo je ohranjeno samo fragmentarno. Viden je vpliv Egipta. (1 točka)
- D) - Obmorsko življenje – žanr, rastlinje, živali, figuralika, prizori iz narave.
- Motivi nasilja bojevanja in prevlade. (1 točka)
- E) Mesto mrtvih, antično pokopališče – mavčni ali voščeni odtis pokojnikovega obraza, narejen kmalu po smrti; pri Grkih in Rimljanih ter od renesanse v rabi kot predloga za portret. (1 točka)

4. PREPOZNAVANJE KIPARSTVA GRŠKE ANTIKE IN HELENIZMA

- A) Geometrično obdobje – slika 5
Arhaično obdobje – sliki 2 in 7
Klasično obdobje – slike 1, 4 in 6
Helenizem – sliki 3 in 8
(Za vse štiri pravilne odgovore se dodelita 2 točki, za dva in tri pravilne odgovore pa 1 točka). (2 točki)
- B) Kora.
Kip, izdelan iz enega kosa kamna (monolit), obleka se prilega telesu, kip stoji v razkoraku, arhaični nasmešek, skrbno izdelani prameni las in okrasje ... (1 točka)
- C) Poliklet (1 točka)
- D) Utemeljen grški lepotni kanon, kontrapost, zmerni patos, idealna starost, anatomsko popolno golo moško telo ... (1 točka)
- E) Svečenik Laokoont in njegova sinova. (1 točka)

5. POZNAVANJE UMETNOSTNOZGODOVINSKEGA OBDOBJA – SLOG IN IKONOGRAFIJA

- A) Karolinška umetnost, karolinška renesansa, 9. st. (ena navedba za 1 točko)
- B) Karel Veliki (pravilen odgovor za 1 točko)
- C) Vhodna lopa posnema arhitekturo zmagoslavnega slavoloka (1 točka)
- D) Evangelist Marko (pravilen odgovor za 1 točko)

- E) Figure evangelistov so povzete po antičnih podobah pisarjev ali pisateljev, evangelisti so oblečeni v rimske toge, krajina je povzeta po poznoantični knjižni iluminaciji, atributi evangelistov so izjemno naturalistično naslikani ...
(dve navedbi za 1 točko)
- F) Vodnjak življenja, krščanska vera kot izvir večnega življenja
(1 točka)

6. PREPOZNAVANJE SLOGOVNEGA OBDOBJA

- A) Slike: 1 Cellini, Solnica za Franca I.
2 Giambologna, Merkur
5 Parmigiannino, Madona z dolgim vratom
6 Tintoretto, Odkritje trupla sv. Marka
7 Tintoretto, Zadnja večerja
(tri pravilne navedbe za 1 točko)
- B) Manierizem, 16. st.
(obe navedbi za 1 točko)
- C) Kompleksne, asimetrične kompozicijske sheme, beg v prostor, množenje prostorskih planov ...
Uporaba hladnih barv, dramatična igra svetlobe in senc, zapletena igra odsevov ...
(dve navedbi za 2 točki, po dve navedbi za kompozicijo in barvo)
- D) Stilizacija človeške figure, elegantno spotegnjeni proporci, anatomsko zahtevne drže telesa ...
(dve navedbi za 1 točko)
- E) Neptun/Mare/Okean
Terra/Zemlja
(1 točka)

7. SLOVENSKA UMETNOST – ILUZIONIZEM

- A) a) V barok.
b) To je stensko in stropno slikarstvo, ki ustvarja videz resničnosti z navideznim perspektivnim nadaljevanjem in odpiranjem realne arhitekture. Na stenah ustvarja iluzijo pogleda v pokrajino, na stropih pa navidezno odprt obok z nebom in figurami v skrajšavah s preračunanim pogledom od spodaj navzgor (de sotto in su).
(1 točka)
- B) 1) Ljubljana, stolnica sv. Nikolaja,
2) Ljubljana, semeniška knjižnica,
3) Dornava, svečana dvorana gradu
4) Brežice, svečana dvorana gradu ...
5) Slovenska Bistrica, svečana dvorana gradu ...
(3 pravilni odgovori 1 točka)
- C) (Julius, Giulio) Quaglio
(1 točka)
- D) Povezanost vseh vej likovne umetnosti v enovit slogovni učinek
(1 točka)
- E) Mitološki motivi z antičnimi junaki, personifikacije in apoteoze antičnih bogov.
(1 točka)
- F) Evropa, Vulkan, Aurora
(1 točka)

8. NEOKLASICIZEM

- A) (Jaques Louis) David. (1 točka)
- B) Prisega Horacijev.
Slika predstavlja tri brate iz družine Horacijev, ki prisegajo na meče v očetovih rokah, da bodo branili Rim v boju na življenje in smrt z brati Kuriaciji. Tema je moralna in predstavlja zvestobo domovini kot najpomembnejšo nalogo (obe navedbi 1 točka)
- C) Napoleona Bonaparteja, kot reprezentančni konjeniški portret. (1 točka)
- D) Zavestno posnema antično grško in rimsko umetnost. Premišljeno gradi ozadja po vzoru antične klasike, uporablja uravnotežene kompozicije, jasne linije in stroge heroične drže oseb. Barva je povsem podrejena obliki in ima simbolno vlogo. Prevladuje eklekticizem. (1 točka)
- E) (Antonio) Canova. (1 točka)
- F) Salomonova sodba, motiv je iz Stare zaveze Svetega pisma (Biblije). (1 točka)

9. POZNAVANJE ZGODOVINSKIH AVANTGARD

- A) Fauvizem (Henri Matisse), ekspresionizem (Ernst Ludwig Kirchner), kubizem (Pablo Picasso). (2 navedbi za 1 točko)
- B) Futurizem. (1 navedba za 1 točko)
- C) Upodabljali so hkratnost poteka gibanja (simultanost dogajanja), prizore so slikali, kakor da bi bilo več fotografij v časovnem presledku, izhajali so iz kubizma, a so prostor oblikovali drugače. Teme so postali šumi, zvoki, mestni hrup, obsedenost z moderno dobo, prihodnostjo. (2 navedbi za 1 točko)
- D) Marcel Duchamp, Fontana ali PISOAR ali ready-made. (2 navedbi za 1 točko)
- E) Nadrealizem. (1 točka)
- F) Piet Mondrian, Vasilij Kandinski
Abstraktna ali nefigurativna umetnost ni smer, ampak je način upodabljanja. Ne poustvarja oblik iz stvarnega sveta in ni več vezana na zunanjo resničnost predmetov. Slike imajo samo likovno vsebino. Likovni elementi (črte, ploskve, prostornina, ritem ...) govorijo sami zase. (2 navedbi za 1 točko)